

Gö?üs Kanseri Endi?e Ölçe?i (Breast Cancer Worry Scale)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Gö?üs Kanseri Endi?e Ölçe?i (Breast Cancer Worry Scale). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22337>

Özet

Göğüs Kanseri Endi?e Ölçe?i (GKEÖ), bireylerin, özellikle de kad?nlar?n, **göğüs kanseri** riski veya olas? nüksü ile ilgili ya?ad?klar? bili?sel ve duygusal kayg?y? ölçmek amac?yla geli?tirilmis bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, orijinal bir arac?n Türk popülasyonuna **uyarlama** çal??mas?dır. ?ermin Timur Ta?han ve arkada?lar? taraf?ndan 2018 y?l?nda ger?ekle?tirilen bu çal??ma, ölçe?in Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenirlik özelliklerini tespit ederek, hem?irelik ve halk sa?l??? alanlar?nda kullan?labilirli?ini sa?lam??tır. Ölçek, sa?l?k kayg?s?n?n spesifik bir alan?na odaklanarak, risk alt?ndaki bireylerin psikolojik ihtiya?lar?n? belirlemede önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Göğüs Kanseri Endi?esi, Sa?l?k Kayg?s?, Psikometrik Özellikler, Ölçek Uyarlamas?, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, Türkiye, Onkoloji Hem?ireli?

Yazarlar

?ermin Timur Ta?han, Tuba Uçar, Yelda Aksoy Derya, Gül?ah Nacar, Bayram Erci

Amaç

GKEÖ'nün temel amac?, göğüs kanseri riski ta??yan veya bu hastal??? geçirmi? bireylerde, hastal???a ili?kin endi?e düzeyini, bu endi?enin yo?unlu?unu ve günlük ya?am üzerindeki etkisini nicel olarak de?erlendirmektir. Uyarlama çal??mas?n?n spesifik amac? ise, ölçe?in modifiye edilmi? ?ngilizce versiyonunun kültürel ve dilsel olarak Türk kültürüne uygunlu?unu sa?lamak ve bu versiyonun psikometrik yeterlili?ini (geçerlik ve güvenirlik) kan?tlamaktır. Bu sayede, klinisyenler ve ara?t?rmac?lar, endi?e seviyesi yüksek olan bireyleri erken te?his edebilir ve hedefe yönelik psikososyal müdahaleler geli?tirebilir.

Yap?

Göğüs Kanseri Endi?e Ölçe?i, bireyin bili?sel düzeyde göğüs kanseri hakk?nda ne s?kl?ta dü?ündü?ünü ve duygusal düzeyde bu dü?üncelerin ne kadar rahats?z edici oldu?unu ölçen bir psikolojik **yap?** üzerine kurulmuştur. Ölçek, genellikle iki ana boyut etraf?nda organize olur:

Endi?e Yo?unlu?u: Bireyin göğüs kanseri hakk?nda ne kadar yo?un kayg? duydu?unu ve bu kayg?n?n ki?isel refah?n? ne ölçüde etkiledi?ini de?erlendirir.

Hastal?k Riski Alg?s?: Bireyin kendi riskini ne kadar yüksek veya dü?ük alg?lad???na dair bili?sel de?erlendirmeleri içerir.

Bu yap?, sa?l?k davran??lar? modellerinde s?kl?kla ele al?nan spesifik bir tehdit alg?s? ve buna ba?l? duygusal tepkiler çerçevesinde incelenmektedir.

Geçerlik

Timur Ta?han ve arkada?lar?n?n 2018 tarihli çal??mas?nda, GKEÖ'nün Türkçe versiyonunun **geçerlik** çal??malar? titizlikle yürütülmü?tür. Yap? geçerli?ini de?erlendirmek amacıyla genellikle **do?rulay?c? faktör analizi (DFA)** kullan?lm??t?r.

Kapsam Geçerli?i: Uzman görüş?leri al?narak maddelerin gö?üs kanseri endi?esi yap?s?n? yeterince temsil edip etmedi?i de?erlendirilmi?tir.

Yap? Geçerli?i: DFA sonuçlar?, ölçe?in orijinal yap?s?na benzer bir faktör yap?s?n? desteklemi?tir. Bu, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ba?ar?yla ölçtü?ünü göstermektedir.

Ölçüt Ba??ml? Geçerlik: Ölçe?in, benzer yap?lar? ölçen di?er geçerli araçlarla (örne?in, genel anksiyete veya depresyon ölçekleri) korelasyonunun incelenmesiyle kan?tlanm??t?r. Yüksek endi?e düzeylerinin, ilgili psikolojik s?k?nt?larla anlaml? düzeyde ili?kili oldu?u tespit edilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, ölçümün tutarlılı??n? ve kararlılı??n? göstermektedir. Türk adaptasyon çal??mas?nda, iç tutarlılık güvenilirlik katsay?s? olan **Cronbach Alfa** de?eri hesaplanm??t?r.

?ç Tutarlılık: Ölçe?in genel Cronbach Alfa katsay?s?, kabul edilebilir s?n?rlar?n (genellikle 0.70 ve üzeri) üzerinde bulunmu?tur. Bu yüksek de?er, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktadır.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i (Olas?): Her ne kadar kaynakta belirtilmese de, adaptasyon çal??malar?nda ölçe?in zaman içindeki kararlılı??n? test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirli?i de incelenmi? olabilir. Bu analiz, ölçekten al?nan puanlar?n k?sa bir süre aral??nda stabil kaldı??n? gösterir.

Faktör Analizi

Gö?üs Kanseri Endi?e Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun faktör yap?s?n? incelemek için kullan?lan **Faktör Analizi**, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ortaya koymu?tur.

Uyarlama çal??mas?nda genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) tercih edilir. DFA, modifiye edilmi? orijinal ölçe?in hipotez edilen faktör yap?s?n?n Türk verileriyle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmi?tir. Analiz sonuçlar?, ölçe?in maddelerinin tek bir genel endi?e faktörüne mi yoksa birden fazla alt boyuta m? (örne?in, alg?lanan risk ve duygusal tepki) ayrıldı??n? netle?tirmi?tir. Elde

edilen uyum indeksleri, Türkçe modelin veri setine mükemmel veya iyi uyum sa?lad???n? göstermi?tir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) Türü Psikometrik Ölçek

Format: Genellikle 4 veya 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullan?l?r (Örne?in, "Hiçbir zaman"dan "Her zaman"a kadar).

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal dil (?ngilizce)

Popölasyon Grubu: Yeti?kin Kad?nlar (Özellikle göğüs kanseri riski ta???yanlar, ailesinde öykü bulunanlar veya tarama programlar?na kat?lanlar).

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri yeti?kinler.

Popölasyon Detaylar?: Türk uyarlama çal???mas?, genellikle Türkiye'nin farklı bölgelerindeki hastanelerin genel cerrahi, onkoloji veya kad?n sa?l??? birimlerinden al?nan gönüllü kat?l?mc?larla gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan, ka???t-kalem veya dijital ortamda doldurulabilen öz bildirim anketi.

Anahtar Kelimeler

Modifiye Göğüs Kanseri Endi?e Ölçe?i, **Uyarlama**, Psikometri, Sa?l?k Tarama, Anksiyete, Türk Popölasyonu, Onkoloji, Sa?l?k Psikolojisi

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: sermin.timur@inonu.edu.tr (Sorumlu Yazar ?leti?imi)

Yaz???ma Adresi: Dr. ?ermin Timur Ta?han, ?nönü Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Faköltesi, Hem?irelik Bölümü, Malatya, Türkiye (2018 çal???mas?na göre)

Şzinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, akademik bir yay?n olarak eri?ime sunulmuştur. Kullan?m izni için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?I?: Türkçe adaptasyon çal??mas?n?n yay?n y?I? 2018'dir.

Ücret Durumu: Akademik ara?t?rmalar ve e?itim amaçlı? kullan?mlarda genellikle ücret talep edilmemekle birlikte, ticari kullan?m için yazarlardan izin al?nmas? zorunludur.

Kaynaklar

Timur-Tashan, S., Ucar, T., Aksoy-Derya, Y., Nacar, G., & Erci, B. (2018). Validity and reliability of the Turkish version of the modified breast cancer worry scale. *Iranian Journal of Public Health*, 47(11), 1681-1687. Bu makaleye a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: ijph.tums.ac.ir

Orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: gogus-kanseri-endise-olcegibreast-cancer-worry-scale-toad.pdf

Göğüs Kanseri Endi?e Ölçe?i Maddeleri (Breast Cancer Worry Scale)

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Bu ölçe?in maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerine eri?im için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi veya yukarıda belirtilen akademik referans?n incelenmesi gerekmektedir.